

مؤسسه فرهنگی هنری
دیبگران تهران

به نام خدا

مؤسسه فرهنگی هنری
دیبگران تهران

مهندسی و مدیریت ساخت

تحلیل و بررسی سیستم های

مدیریت ایمنی و بهداشت شغلی

مؤلف:

مهندس مظفر کماندار

هرگونه چاپ و تکثیر از محتویات این کتاب بدون اجازه کتبی ناشر ممنوع است. متخلفان به موجب قانون حمایت حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان تحت پیگرد قانونی قرار می گیرند.

◀ عنوان کتاب: **مهندسی و مدیریت ساخت**

تحلیل و بررسی سیستم های ایمنی و بهداشت شغلی

◀ مولف: مهندس مظفر کماندار

◀ ناشر: موسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران

◀ صفحه آرای: فرنوش عبدالمهی

◀ طراح جلد:

◀ نوبت چاپ: اول

◀ تاریخ نشر: ۱۳۹۸

◀ چاپ و صحافی:

◀ تیراژ:

◀ قیمت:

◀ شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۱۸-۱۴۲-۰

نشانی واحد فروش: تهران، میدان انقلاب،

خ کارگر جنوبی، روبروی پاساژ مهستان،

پلاک ۱۲۵۱

تلفن: ۲۲۰۸۵۱۱۱-۶۶۴۱۰۰۴۶

فروشگاههای اینترنتی دیباگران تهران :

WWW.MFTBOOK.IR

www.dibagartehran.com

www.mftdibagaran.ir

نشانی تلگرام: **@mftbook**

سرشناسه:

عنوان و نام پدیدآور:

مشخصات نشر: تهران: دیباگران تهران: ۱۳۹۸

مشخصات ظاهری: ۴۶۰ص:مصور،

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۱۸-۱۴۲-۰

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

موضوع:

موضوع:

موضوع:

موضوع:

رده بندی کنگره:

رده بندی دیویی:

شماره کتابشناسی ملی:

اپلیکیشن دیباگران تهران را از سایت های اینترنتی دیباگران دریافت نمایید.

فهرست مطالب

فصل اول : تعاریف و مفاهیم ۱۱

۱- تعاریف	۱۲
۱-۱- قرارداد(پیمان)	۱۲
۲-۱- اهمیت قرارداد	۱۲
۳-۱- ساختار قرارداد	۱۳
۴-۱- مدیریت پروژه	۱۳
۵-۱- کارفرما	۱۳
۶-۱- پیمانکار	۱۴
۷-۱- مهندس مشاور	۱۵
۸-۱- رئیس کارگاه	۱۶
۹-۱- کارکنان	۱۶
۱۰-۱- کار، کارگاه، تجهیز و برچیدن کارگاه	۱۷
۱۱-۱- عوامل ساخت	۱۸
۱۲-۱- بررسی مدیریت کارگاهی	۱۸
۱۳-۱- وظایف پیمانکاران	۱۹
۱۴-۱- سازمان و ساختار پیمانکار	۲۰
۱۵-۱- ایمنی (SAFETY)	۲۱
۱۶-۱- حادثه (ACCIDENT)	۲۱
۱۷-۱- خطر (HAZARD)	۲۱
۱۸-۱- مخاطره (RISK)	۲۱
۱۹-۱- رخداد (INCIDENT)	۲۱
۲۰-۱- ممیزی (AUDIT)	۲۱
۲۱-۱- ایمنی و بهداشت شغل (OCCUPATIONAL HEALTH AND SAFETY)	۲۲
۲۲-۱- سیستم مدیریت ایمنی و بهداشت شغلی (S MANAGEMENT SYSTEM&OH)	۲۲
۲۳-۱- سازمان (ORGANIZATION)	۲۲
۲۴-۱- طرف های ذینفع : INTERESTED PARTIES	۲۲

۲۲ NONO - CONFORMITY : عدم انطباق : ۲۵-۱
۲۲ OBJECTIVES : اهداف : ۲۶-۱
۲۳ حوادث ناشی از کار
۲۴ مدیریت ایمنی و بهداشت حرفه ای
۲۴ OHSAS 18001 استاندارد و استقرار استاندارد
۲۵ الزامات سیستم مدیریت ایمنی و بهداشت شغلی
۴۴	فصل دوم : استاندارد و سیستم مدیریت ایمنی و بهداشت حرفه ای
۴۵ تاریخچه ایمنی و بهداشت حرفه ای
۴۵ سازمان های بین المللی ایمنی و بهداشت حرفه ای
۴۶ تشکیلات و سازمان های مرتبط در ایران
۴۶ الزامات داشتن سیستم مدیریت OHSAS
۴۶ چرا OHSAS را انتخاب می کنیم؟
۴۷ معرفی استاندارد سیستم مدیریت ایمنی و بهداشت حرفه ای
۴۸ عوامل زیان آور محیط کار
۶۱ رادیو اکتیو
۶۴	فصل سوم : دستورالعمل های بهداشت حرفه ای
۶۵ ۱. دستورالعمل اجرایی : انجام آزمایشهای مربوط به معاینات سلامت شغلی
۶۵ مراحل انتخاب و شرایط کاری آزمایشگاههای همکار معاینات سلامت شغلی
۶۷ «ضوابط انتخاب آزمایشگاه همکار معاینات سلامت شغلی»
۶۹ ضمیمه (۱) : «ملزومات قرار داد آزمایشات طب کار»
۷۱ ضمیمه (۲) : «خدمات ارائه شده آزمایشگاه به کلینیک طب کار/کارگاه»
۷۲ ضمیمه (۳) : مجوز انجام آزمایشهای مربوط به معاینات سلامت شغلی
۷۳ ۲. دستورالعمل تکمیل فرم و پرونده پزشکی شاغل
۸۷ ۳. دستورالعمل اجرایی انجام آزمایشهای مربوط به بهداشت محیط
۸۷ مجموعه آئین نامه دستورالعمل و استانداردهای
۱۹۲	فصل چهارم : محیطهای آموزشی
۱۹۳ آشنایی با مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران
۱۹۴ کمیسیون استاندارد "بهداشت مدارس"
۱۹۶ "بهداشت مدارس"
۲۱۸ پیوست الف
۲۱۸ شناسنامه سلامت دانش آموزان
۲۳۰	فصل پنجم : محیطهای زندگی جمعی
۲۳۱ آئین نامه مقررات بهداشتی آسایشگاه سالمندان

۲۴۳	فصل ششم: محیط بهداشتی درمانی
۲۴۴	دستورالعمل تفکیک _ جمع آوری و نگهداری موقت
۲۴۴	پسماندهای بهداشتی درمانی
۲۴۹	فصل هفتم: محیط‌های فرهنگی - تفریحی
۲۸۴	فصل هشتم: محیط‌های عبادی، مذهبی
۲۸۵	آییننامه و شرایط لازم بهداشتی مساجد
۳۰۵	فصل نهم: محیط‌های پیرایشی، بهداشتی
۳۲۲	فصل دهم: محیط‌های جامعه و خانوار
۳۲۳	دستورالعمل تشکیل کمیته هماهنگی کنترل و نظارت بهداشتی بر سموم و مواد شیمیایی
۳۲۶	دستورالعمل کنترل و نظارت بهداشتی بر سموم و مواد شیمیایی
۳۲۷	دستورالعمل شرایط و ویژگیهای انبارهای مواد شیمیایی و سموم
۳۴۶	دستورالعمل نمونه برداری فاضلاب - مواد غذایی - سبزیجات برای ویبریوکلا
۳۴۶	دستورالعمل نمونه برداری و آماده سازی نمونه فاضلاب
۳۵۵	ویژگیهای میکروبیولوژیکی آب
۳۶۱	ویژگیهای فیزیکی و شیمیایی آب آشامیدنی (شماره استاندارد ۱۰۵۳)
۳۶۲	کمیسیون استاندارد ویژگیهای فیزیکی و شیمیایی آب آشامیدنی (تجدیدنظر)
۳۶۴	ویژگیهای فیزیکی و شیمیایی آب آشامیدنی (شماره استاندارد ۱۰۵۳)
۳۷۷	اهداف کلان در زمینه H.S.E
۳۷۷	دستورالعمل ایمنی عمومی در کارگاه
۳۸۱	دستورالعمل ایمنی در عملیات گود برداری (EXCAVATION)
۳۸۳	دستورالعمل ایمنی در بتن ریزی
۳۸۴	دستورالعمل ایمنی دار بست
۳۸۶	دستورالعمل ایمنی هنگام کار در ارتفاع و نصب اسکلت فلزی
۳۸۸	دستورالعمل ایمنی کار با جرثقیلها و تجهیزات وابسته
۳۹۰	منابع تامین نیرو در جرثقیلها
۳۹۰	روشهای ایمنی کار با جرثقیلها
۳۹۷	برنامه نگهداری و بازدید از جرثقیلها
۳۹۸	دستورالعمل کار با نردبان
۴۰۰	دستورالعمل ایمنی در جو شکاری و بر شکاری
۴۰۴	دستورالعمل ایمنی در پرتو نگاری
۴۰۹	دستورالعمل ایمنی برق
۴۱۴	دستورالعمل الزامات ایمنی پیمانکاران
۴۱۷	دستورالعمل استفاده از وسایل حفاظت فردی

۴۲۳.....	دستورالعمل اجرایی ارزیابی خطر
۴۲۶.....	فرم روش ایمن اجرای کار METHOD STATEMENT
۴۲۷.....	روش های کنترل موجود یا پیش بینی شده
۴۳۳.....	فرم مجوز کار
۴۳۸.....	دستورالعمل ایمنی کار در فضاهای محدود.....
۴۴۲.....	فرم روش اجرای ایمن کار در فضاهای محدود
۴۵۴.....	فرم چک لیست ایمنی اپراتوری جرثقیل
۴۵۶.....	فرم چک لیست بازدید از انبار
۴۵۹.....	منابع

خط‌مشی کیفیت انتشارات مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران در عرصه کتاب‌هایی است که بتواند خواسته‌هایی به روز جامعه فرهنگی و علمی کشور را تا حد امکان پوشش دهد.

حمد و سپاس ایزد منان را که با الطاف بی‌کران خود این توفیق را به ما ارزانی داشت تا بتوانیم در راه ارتقای دانش عمومی و فرهنگی این مرز و بوم در زمینه چاپ و نشر کتب علمی دانشگاهی، علوم پایه و به ویژه علوم کامپیوتر و انفورماتیک گام‌هایی هرچند کوچک برداشته و در انجام رسالتی که بر عهده داریم، مؤثر واقع شویم.

گسترده‌گی علوم و توسعه روزافزون آن، شرایطی را به وجود آورده که هر روز شاهد تحولات اساسی چشمگیری در سطح جهان هستیم. این گسترش و توسعه نیاز به منابع مختلف از جمله کتاب را به عنوان قدیمی‌ترین و راحت‌ترین راه دستیابی به اطلاعات و اطلاع‌رسانی، بیش از پیش روشن می‌نماید.

در این راستا، واحد انتشارات مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران با همکاری جمعی از اساتید، مؤلفان، مترجمان، متخصصان، پژوهشگران، محققان و نیز پرسنل ورزیده و ماهر در زمینه امور نشر درصدد هستند تا با تلاش‌های مستمر خود برای رفع کمبودها و نیازهای موجود، منابعی پُر بار، معتبر و با کیفیت مناسب در اختیار علاقمندان قرار دهند.

کتابی که در دست دارید با همت "**مهندس مظفر کماندار**" و تلاش جمعی از همکاران انتشارات میسر گشته که شایسته است از یکایک این گرامیان تشکر و قدردانی کنیم.

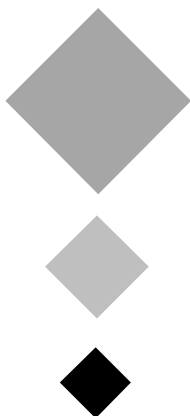
کارشناسی و نظارت بر محتوا: زهره قزلباش

در خاتمه ضمن سپاسگزاری از شما دانش‌پژوه گرامی درخواست می‌نماید با مراجعه به آدرس dibagaran.mft.info (ارتباط با مشتری) فرم نظرسنجی را برای کتابی که در دست دارید تکمیل و ارسال نموده، انتشارات دیباگران تهران را که جلب رضایت و وفاداری مشتریان را هدف خود می‌داند، یاری فرمایید.

امیدواریم همواره بهتر از گذشته خدمات و محصولات خود را تقدیم حضورتان نماییم.

مدیر انتشارات

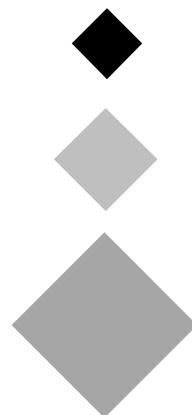
مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران
bookmark@mft.info

تقدیم به

همسر، فرزندانم آراین ، آوین و دوست عزیزتر از جان، که در
مسیر پر تلاطم و موج دریای زندگی ، همواره پشتیبان و مایه
دلگرمی من بوده و هستند.

پدر ، مادر، برادران و خواهران عزیزم که بهترین ها را همیشه
برایشان آرزومندم.

درباره مولف

آقای مهندس مظفر کماندار متولد سال ۱۳۵۶ در استان کرمانشاه شهر هرسین می باشند. ایشان مدرک کارشناسی عمران-ساختمان خود را از دانشگاه آزاد اسلامی واحد همدان و کارشناسی ارشد را از دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمان اخذ نموده اند و در حال حاضر دانشجوی دکترای تخصصی مهندسی عمران - مهندسی و مدیریت ساخت در دانشگاه آزاد اسلامی واحد سنندج می باشد .

ایشان علاوه بر ارایه سمینارهای تخصصی، چاپ مقالات، تالیف و گردآوری و چاپ تاکنون ۸ کتاب در انتشارات دیباگران، در پروژه های عمرانی و اجرایی همکاری داشته اند:

۱. مترو-دفتر فنی/اجرا؛ تکمیل و بهسازی دانشگاه ناجا، خواهران-تهران -تکمیل و بهسازی بیمارستان مرقد امام ره ، فاز ۱ - تهران
۲. فنی -اجرا؛ مجتمع دانشگاهی جهاد کشاورزی طرح ایران - ژاپن-آمل
۳. دفتر فنی؛ مجتمع تجاری سپهر (سرمایه گذاری بانک مسکن) آمل ، (پارت تایم)
۴. دفتر فنی؛ هتل بین المللی خلیج فارس (ابنیه ، تاسیسات ، محوطه سازی ، فضای سبز - بندرعباس
۵. دفتر فنی؛ اداره کل و مدیریت درمان تامین اجتماعی هرمزگان
۶. دفتر فنی ؛ مجتمع تجاری بازار مبل همدان - همدان - تحویل قطعی سازه
۷. مدیر پروژه؛ احداث انبار نفت جدید کرمان - کرمان
۸. نماینده مدیرعامل ؛ ایستگاه مترو میرزای شیرازی و چمران شیراز- (پارت تایم) - شیراز
۹. مدیر عامل؛ اجرای سازه های تجهیزات کارخانه کک سازی زرنند - کرمان (کارفرما: شرکت مانا)- اجرای ساختمان اداری تصفیه آب شرب کرمان - کرمان (کارفرما شرکت زلال ایران)
۱۰. فنی-اجرایی؛ پروژه سازه بتنی اتصال فاز ۱ و ۲ پتروشیمی، محوطه سازی فاز ۱ افسایت، پایپرک بتنی پتروشیمی دماوند-عسلویه
۱۱. جانشین مدیر پروژه؛ پروژه یوتیلیتی و تاسیسات زیرزمینی فاز ۱۳ پارس جنوبی-کنگان
۱۲. جانشین مدیر پروژه؛ پروژه ایستگاه ۳ قطار شهری شیراز- تحویل سازه
۱۳. مدیر پروژه؛ پروژه آبیاری و زهکشی دشت میاندربند گاوشان استان کرمانشاه- ختم پیمان
۱۴. مشاور مدیر عامل؛ پروژه تاسیسات زیر زمینی فاز ۲۰ & ۲۱ Area E پارس جنوبی
۱۵. جانشین مدیر پروژه -رییس کارگاه؛ پروژه احداث زائر سرای شهدای طریق القدس بستان- فاز ۱
۱۶. سرپرست دفتر فنی و سرپرست کارگاه؛ پروژه دادگستری کل استان همدان
۱۷. سرپرست کارگاه؛ پروژه پایانه مرزی چذابه
۱۸. سرپرست دستگاه نظارت مقیم؛ پروژه دادگستری کل استان کرمانشاه
۱۹. مدیر پروژه ؛ همکاری با شرکت دیماس شرق در پروژه های اهواز، کرمان، زاهدان و ایرانشهر

مقدمه مؤلف

باسمه تعالی

با شروع دوره انقلاب صنعتی و توسعه کارگاه های کوچک به بزرگ ، اهمیت منابع انسانی و حفاظت و سلامت نیروی کار بیش از قبل مورد توجه قرار گرفت و تا به امروز و پس از هر حادثه و بر حسب نیاز قوانین و استانداردهای جدید ارایه و به روزرسانی می گردد که سلامت بیشتر منابع و نیروی انسانی را تامین کند .

حادثه علیرغم اینکه قوانین و بیمه نامه های جدید مسایل مالی را تا حدودی پوشش میدهد و در برخی موارد خسارات و هزینه های سنگین برای کارفرمایان بوجود می آورد ولی مسایل روحی و روانی که برای خانواده ها آنان بوجود می آورد با هیچ ارقام مالی نمی توان بیان کرد .

شاید با تدوین آیین نامه دستورالعمل استاندارد و ضوابط جدید و به روز شده برای پیشگیری اقدام کرد ولی مطلق نمی توان از بروز حوادث جلوگیری کرد ولی آنچه که می تواند در کاهش و پیشگیری حوادث نقش مهم داشته باشد مدیریت و رعایت اصول پایه و مرتبط با فعالیت آن شغل در قالب اصول ایمنی آن می باشد که لازمه اجرای این اصول ، رعایت آن ، مبتنی بر قوانین ، استانداردهای خاص آن فعالیت باید اجرا گردد .

در این کتاب بیشتر به نقش مدیریت ایمنی و بهداشت شغلی و حرفه ای مطابق با استانداردهای موجود مورد بحث و نقد قرار خواهد گرفت که امیدواریم گام هر چند کوچک در کاهش حوادث و مدیریت و توجه بیشتر بهتر به موضوع ایمنی بعنوان یک اصل و پایه در محیط کار و حرفه برداشته باشیم و شاهد کاهش حوادث در محیط حرفه ای باشیم و این مهم زمانی تحقق پیدا می کند که هر کسی در جایگاه خود اهمیت موضوع را درک و به همان میزان اجرا و رعایت کرده باشد .